

Sacki, Siamenses potum Lau, Chineses Show-choo et Cha ex Oryza parant; in Indiis Orientalibus ex seminibus Cange fit.

OVIS ARIES.

ARIES DOMESTICUS.

Баранъ; Овешъ; Овца.

Ubivis in Rossia, præcipue vero in temperatioribus ejusdem oris, frequentissimum animal. Cl. Mammalia. O. Bisulca. Pecora. *Usualis est:*

ADEPS OVILLA (*Sevum ovillum*), pinguedo scilicet solida, ex omento nec non ex adiposis capsulis, præsertim renalibus atque lumbalibus animalium horum eliquata. Adeps recens est inodora, albi coloris, blandi saporis, firma, eaque usui medico aptissima. Venalis, nisi hujusmodi foret (dummodo recens sit) purificanda, quamobrem, membranis, venulis, fibrisque omnibus demtis, tamdiu abluatur aqua, donec nil amplius cruenti effluat; demum, concisa in frustula, liquefiat atque per linteum coletur. Rancida, coloris flavescens, vel a vasis cupreis virescens, rei medicæ inepta.

V. Emolliens; relaxans atque lubricans.

U. Inservit ad paranda unguenta, emplastra, linimenta etc.

PAPAVER SOMNIFERUM.

Макъ усыпительный, или обыкновенный.

Planta, 2—4 pedes alta, foliis amplexicaulibus, incisis, glaucis, in Persia, Arabia, Turcia, Ægypto, et apud nos in provinciis Derbent ac Erivan copiose crescens. Europæ hortensis, quoad adspæctum simillima est illi, quæ in regionibus orientalibus sponte pullulat, sed vir-

tute medica minus potens, quod in natura soli et cœli tepore positum esse videtur. Cl. Polyandr. O. Monogyn. O. N. Papaveraceæ. Annuæ. *Usuale est:*

OPIUM, succus lacteus, e capsulis seminalibus, antequam plenam assequantur maturitatem, incisus stillans, aëris tepore durescens, et absorpto oxygenio ex fusco-rubescens induens colorem. Tali ratione obtentum, **Laeryma Opii** dictum, purissimum habetur, sed non semper merum nobis importatur. Quod vero in Europam ex India Orientali, Arabia, Persia, Ægypto, aliisque adfertur regionibus, capsulas seminales exprimendo et decoquendo paratur. Obtinetur **Opium** tertia adhuc ratione, totam decoquendo plantam, qua expressa, liquor moderato calore densatur, donec duram referat massam. Extractum hoc, **Meconium** veteribus dictum, nunc vix aut ne vix quidem in usum medicum ducitur. **Opium**, quod venale prostat, ex omnibus quadam proportione mixtis compositum esse, vero videtur simillimum. Advehitur in placentis subrotundis, plerumque planis, unciarum quatuor vel libræ pondus raro excedentibus, quæ, ne sibi invicem adhæreant, **Papaveris** vel **Rumicis Orientalis** foliis obducuntur et seminibus **Rumicis** consperguntur. Usuales sunt etiam **CAPSULE SEMINALES IMMATURE**, vulgo *Capita Papaveris*.

Q. Massam exhibet duram, quæ digitis contrectata mollescit; coloris est fusco-rubescens; odoris penetrantis, nauseabilis, obstupefacientis; saporis initio amariusculi ingrati, dein nauseosi, acris, pungentis, urentis. Bonæ notæ est **Opium**, quod sub cultro non stridet, sed in fragmenta dilabitur; flammam facile concipit, eaque alba consumitur; in fractura nil alieni, nisi salis volatilis vestigia, manifestat; manducatum salivam colore virescente tingit, eamque spumose reddit. Re-

jiciendum est, ut usui medico ineptum, quod coloris est fusco-nigricantis, saporis et odoris debilis, vel quod arena, extracto lactucae vir., glycyrrhizae aut chelidonii permistum est. Tale interdum adfertur ex Indiis Orientalibus, et quoad aspectum cum genuino vel maxime convenit, ab eo tamen partium constituentium mixtione ac virtute longe distat.

Eximia Opii virtus tantam Chemicorum commovit attentionem, ut analysi ejus, efficaciae causam investigando, summam dederint operam; huic studio, per viginti et quod excurrit annorum spatium, intenti, per multa principia ad hoc usque tempus incognita compererunt; nec desperandum, fore aliquando, ut his notionibus aliae accedant, naturam Opii clarius extricaturae. Novissimis temporibus accuratiorem ejus disquisitionem **BUCHOLZ**, **DEROSNE**, **SERTUERNER**, **JOHN**, **ROBIQUET**, **PELLETIER**, **COUERBE**, **BUCHNER** aliique susceperunt, quae, etsi plene ex voto non cesserit, virtutem tamen Opii, majoribus nostris aenigma, multum dilucidavit. Partes illud constituentes praecipuae, secundum **THOMSON**, sunt: materies oleosa, gummi, bassorinum, resina, extractivum amarum; quinque salia crystallisationis capacia, nempe: morphia, narcotina, codeia, meconina, narceia; duo acida: meconicum et aliud adhuc innominatum; sulphas calcariae et potassae, alumina et ferrum. Opium Turcicum continet praeterea glutinis speciem et substantiam materiae cautschuc similem.

V. Heroica; pro aetate, sexu, habitu corporis aegroti, et dosi medicamenti, varia. Vis Opii narcotica a virtute aliorum remediorum sedantium eo potissimum differt, quod haec musculorum et totius nervorum systematis vigorem mox deprimant et vitam ictus electrici ad instar extinguant; Opium vero primitus excitet, dein

jam universum virium languorem et somnum inducat. Systemati hæmatophoro stimulum addit, micatus articularum reddit pleniores, cutis perspirationem promovet, et secretiones in glandulis muciparis membranisque mucosis minuit. Hinc, minori dosi ingestum, hilaritatem, veneris desiderium, et ad obeunda munia vigorem gignit; si vero dosis major fuerit, fugax oboritur mentis alienatio; ast hæc Opii virtus, interjectis quatuor vel octo horis, serius vel citius, pro ratione assumptæ quantitatis, defervescit; tunc subsequitur languor, animi ægritudo, tristitia, morositas, pulsus fit debilis, apparet vomendi conatus, somnolentia, aliaque symptomata, vires organismi exhaustas indicantia, quæ diutius persistunt quam irritationis phænomena, e quibus pedetentim emergunt. Usus largior et protractus adfert maciem, vires frangit, stuporem et apathiam tantam inducit, ut liguritores Opii, nonnisi viribus nova dosi restauratis, vix in publicum prodire audeant. Qui nimiam dosin assumunt, apoplexia vel asphyxia supremum obeunt fatum. Ex his, quæ modo dieta sunt, patet, a prudenti Medico, pro vario scopo eliciri posse effectum vel excitantem, volatilem (qui diutius sustineri potest, exigua dosi tunc repetita, cum prioris actio desinere inceperit), vel pacantem, antispasmodicum, somniferum.

Variis partibus Opii constitutivis auctores diversam conati sunt adscribere virtutem; sic narcotina narcoticam, morphiæ somniferam, codeiæ pacantem, aliisque aliam: id tamen extra dubitationis aleam positum est, nullam ex illis virtute ipsi Opio, a natura condito, esse æquiparandam; illudque singulis merito præfertur. Tinctura omnes activas partes solutas continens, eidem proxime accedit. Extractum

aquosum minus excitans et magis sedans a nonnullis habetur.

U. Priusquam singuli casus, *Opii* usum exposcentes, memorentur, generatim notandum, illud congruum esse remedium, dum systema nervorum excitatum, hæmatophorum vero depressum est. Alienus autem est illius usus: plethoræ et diathesi inflammatoriæ, hinc primo februm stadio; sordibus in tubo intestinali latentibus; statui morborum putrido.

In pleuritide et pneumonitide, præmissa larga sanguinis missione, tussi et agrypnia remanentibus, auxilium in *Opio*, chlorido hydrargyri ac tartrati stibii et potassæ juncto, esse quærendum, multorum experientia constat. Simili in conuubio porrectum, sublata jam inflammationis vehementia, curandis ophthalmis confert. In adfectionibus rheumaticis, tum acutis quam chronicis, salutarem *Opii* virtutem experiundo didicimus. Sic etiam mitigandæ podagræ, quin imo, majori dosi datum, retrogradæ interdum revocandæ, par est. Febris intermittens paroxysmum, majorem *Opii* dosin hora prævia exhibendo, vel breviorē reddi, vel plane præcaveri posse, *SYDENHAMUS*, omnium primus, expertus est; dum vero chlorido hydrargyri jungitur, ad profligandas febres tertianas, cinchonæ, disulphati chininæ et arsenico reluctantes, optime convenit. Actionem cordis arteriarumque incitando, passivas ad caput congestiones impediendo, et æquilibrium in toto sanguinis circuitu restituendo, *Opium* fieri remedium febrifugum, est quidam explicationis modus, rationi maxime consentaneus. In febribus continuis usus ejusdem ab omnibus non est receptus: debita tamen dosi, hypnotico scopo idoneum est; hæc enim ratione, quin ullus pa-

canti effectui prægrediatur stimulus, somnus conciliatur ægroto. Pervigilium, diarrhœa, subsultus tendinum et debilitas, quæ in febribus typhodibus observantur, Opii usum exposcunt; invadente vero delirio furibundo, vel prævalente diathesi inflammatoria, leniendo morbo alienum est: convenit tamen dum delirium mite est, et in connubio cum ammonia, vino præfertur. Commendatur in variis exanthematibus, præcipue vero in variolis confluentibus, nec non in rubeola maligna, symptomatibus typhodibus stipata. In hæmorrhagiis a debilitate, absente febre, tonicis nubitur et adstringentibus. Pulvis e grano, vel duobus Opii, cum sex, vel octo, chloridi hydrargyri, omni octava hora porrectus, prodest in blennorrhœa virulenta. Multifaria comprobatum est experientia, bichloridum hydrargyri, Opio junctum, multo efficaciorum in debellanda syphilide virtutem exerere, quam si solum per se exhibeatur; tali enim additamento narcotico sensibilitas ventriculi et intestinorum multum imminuitur, et varia incommoda hydrargyri usum concomitantia avertuntur, quo fit, ut præparatum hoc tutius administrari queat. Eximia est vis ejus, in connubio cum sulphure, ad tollendas adfectiones ex abusu hydrargyri, arsenici vel plumbi remanentes, evacuatis ante hoc evacuandis; hinc summa ejusdem utilitas in sistenda sialorrhœa mercuriali elucet. Polypi vaginæ, narium, et meatus auditorii, diutius tinctura Opii illiti, fatiscunt et exsiccantur. Magna ei vis est in cohibendis variis profluviis: ita, subductis prius cruditatibus, in diarrhœa, dysenteria, vomitu et cholera; prodest quoque in diabete mellito, ubi largiores interdum fas est porrigere doses. Effrænum ischiatici mali dolorem pacavit BOERHAVIUS, virtutem Opii ipse expertus. Insignis porro ejus po-

tentia est in sopiendis convulsivis spasticisque morbis, puta: epilepsia, chorea, delirio tremente, trismo, tetano et catalepsi; scire tamen licet in hisce et aliis ejusdem naturæ morbis, non raro præmittendas esse sanguinis missiones et alvi evacuationes, atque parvis curam inchoando dosibus, ad largiores ascendendum; sic, sensim augendo dosin, in delirio tremente grana sex vel octo (quin imo scrupulus), spatio nychthemeri cum successu consumuntur. Præstans est remedium ad pacandas nervorum turbas, quæ in hystericis et hypochondriacis occurrunt, dum flatus urgent, unde cardiopalmus, anxietas, asthma, suffocationis sensus, et dolores vagi oboriuntur. In morbis spasmodicis, instante spasmò, aut brevissimo ante ejus accessum intervallo, sumendum esse, magni nominis viri suadent. Dum dolores ex idiopathica nervorum affectione ortum ducunt, vel cum suppressa cutis functione conjuncti sunt, tum Opium iisdem convenit: ast ubi sympathica affectione consistunt, inducias duntaxat pacisci licet, quo doloris causa congruis remediis tolli queat; nam defervescente remedii potentia, malum itidem recrudesceat: nihilominus pretiosissimum est medicinæ fulerum ad conciliandum solamen ægrotis, qui morbis vexantur desperatis, inter quos cancer, phthisis et vomitus chronicus numerantur.

Indicia Opii, clandestino ausu dati, vel ex tædio vitæ magna copia adsumpti, non adeo sunt ambigua, ut causa, cui originem debent, in dubium unquam vocari possit. Produntur hæc potissimum temulentia cum delirio, sopore vel et convulsionibus, pruritu cutis, sudore Opium spirante, facie tumente rubenteque, pulsu veloci et dyspnœa; quo in casu, nisi toxicum ejiciatur, aut congrua antidoto omni festinatione conflictanti suc-

curratur, ille mox somno gravatur, in horrendas convulsiones ac lethalem soporem desituro.

Opio potionatis, ob veneni vehementiam et promptam actionem, quam citissime succurrendum; quamobrem antidota ex iis, quæ in penu domestico habentur, sine mora exhibenda sunt. Vegetabilia tanninum continentia huc spectant; hinc infusum theæ boheæ, vel gallarum quercus saturatius, copiose porrigendum, unaque simul faucium titillatione, pluma oleo madefacta, vomitus excitandus. Carbonas vel magnesiæ vel sodæ, si præsto est, pari ratione convenit. Congestiones sanguinis ad caput ablutionibus frigidis, ex aqua per se, vel cum aceto, hirudinibus pone aures applicitis, vel vena in collo aut brachio incisa minuantur. His interim factis, si vomitus necdum insequutus est, tandem exhibeatur emeticum, vel ex sulphate zinci (scrupulus ad drachmam in tribus aquæ destillatæ unciis solvitur, et singulis 10 minutis cochleatim datur), vel e sulphatis cupri granis decem, vel e radice ipecacuanhæ cum tartrate stibii et potassæ. Si vero emeticum eliminando toxico, magna in quantitate deglutito, impar esset, ad syringem bivalvatam, Anglis stomach pump dictam, confugiendum, ejusque adminiculo ventriculus eluendus. Tandem infusum coffeæ tostæ, et, ad refocilandas vires, guttæ 10 ad 15 ammoniæ liquidæ, aqua saccharata exceptæ, propinantur.

D. Quantitas pro dosi exhibenda, ratione climatis, ætatis, sexus, idiosyncrasiæ et habitus ægroti differt. Infantibus præscribitur dimidium guttæ tincturæ Opii simplicis, vel ad maximum gutta integra pro dosi. Adultis sub initium datur $\frac{1}{4}$ grani, usque ad granum integrum Opii puri, vel guttæ 20 tincturæ ejusdem, quæ grano æquantur. In morbis chronicis ægroti facile adsuefiunt

Opio, hinc doses pedetentim augendæ sunt. In morbis, qui vitæ lethali minantur discrimine, ut tetano, trismo, catalepsi, ad scrupulum usque exhibitum fuisse constat. Interdum granum vel plura singula semihora vel hora repetuntur, atque per vices cum variis stimulantibus, uti camphora, moscho, et oleis æthereis propinantur; sed hæc augmenta non nisi per gradus cautissime faciendæ sunt. Quum datur in pulvere, ut accuratius partiatur, cum saccharo, pulvere glycyrrhizæ aut aliis substantiis idem conjungi oportet; quum vero in pilularum massa præscribitur, aut in aliquo electuario, tum antea solvendum est vino, aut quolibet syrupo vel alio fluido, quod præparato congruum est, ut ejus partitio accurata in massis fiat.

PARMELIA PARIETINA.

LICHEN PARIETINUS.

Ливайникъ стънной.

Planta in muris, saxis, tectis, et tegulis ædium, ubique crescens. Cl. Cryptog. O. Algæ. O. N. Lichenes.

Lichen foliolis crispis, aureis, et peltis ejusdem coloris. Cavendum est, ne cum Lichene Candelari, Parmelia murorum et Lecidea geographica, commutetur, quæ simili colore flavo distinguuntur, sed virtute carent.

Q. Odoris mucidi, haud prorsus ingrati; saporis amaricantis, subadstringentis.

V. Roborans; stimulans.

U. In febribus intermittentibus (SANDER, SPRENGEL), præcipue autumnalibus, et aliis morbis atonicis, puta: hydrope, phthisi pituitosa, serofulis et gangræna commendatur.

D. Uncia cum sesquilibra aquæ ad colaturam libræ decoquitur.

PHASIANUS GALLUS.

GALLINA DOMESTICA.

Курочка.

Ubivis in Rossia. Cl. Aves. O. Gallinae. *Usualia sunt:*
OVUM; ALBUMEN ejus et VITELLUS, hujusque oleum;
PUTAMINA.

Q. Albuminis et vitelli: oleosa, muculenta, gelatinosa. Albumen est liquidum, limpidum, tenax, inodorum, saporis blandi, glutinosum, in aqua frigida solubile. Solutio ejus ad communem aëris teporem, vel calore infra + 48° R., evaporata, refert albumen denuo in aqua frigida et tepida solubile; si vero Albumen, in decem aquæ partibus solutum, calori + 50° R. excedenti subjiatur, sistit coagulum, in aqua non amplius solvendum; coagulatur parimodo alcohole, acidis et salibus metallicis. Vitellus ovi, albumine densior, massam flavam et opacam refert; saporis est blandi; cum aqua tritus dat emulsionem, quæ tamen sponte cito decomponitur. Condensatur coctione, atque e concreto oleum erogatur (*Oleum Ovorum*). Vitello plane combusto, paululum phosphatis calcariæ et sodæ expromitur. Putamina ovorum carbonatem calcariæ referunt, eum pauxillo gelatinæ remixtum, quæ tamen sub eorum calcinatione destruitur.

V. Ovorum sorbilibium nutriens; alvum laxans; humores acres involvens. Putaminum antacida.

U. Ova recentia debilibus et macilentis, nec non phthisi laborantibus conveniunt; minime vero ubi sordes et pituita primarum viarum premunt, vel flatulentia urget, aut sub æstu febrili. Sorbentur vel cruda per se, vel sorbilia cocta; densata autem, seu mediocriter dura, in quibus mollis vitellus duriusculo circumdatur albumine, hominibus duntaxat robustis, solidioris

alimenti indigis, apta. In aqua solutum filtratumque antidotum est bichloridi hydrargyri. Vitellus plus quam albumen nutrit, ob oleum tamen, quod illi inest, officinae digestionis infestus. A quibusdam cum saccharo, oleo, vel syrupo contritus, in tussi et raucedine domestica inter remedia habetur. In diarrhœis colligativis, cum duabus mucilaginosi fluidi unciiis clystere injecto, magnæ utilitatis; jure autem carnis dilutus tormina a purgantibus drasticis compescit. Interdum unguentis quoque et linimentis admiscetur. Oleum ovorum externe in rhagadibus labrorum et papillarum mammalium, adustis, excoriationibus etc., laudatur. Putamina ovorum, ad instar fabarum torrefacta, empyreumate helminthiasi idonea feruntur.

PHELLANDRIUM AQUATICUM.

ÆNANTHE PHELLAND. LAMB. et DE CAND.

Омежникъ; Укропникъ водной.

Caulis foliorumque ramificationibus divaricatis, in fossis et ad paludes non infrequens. Cl. Pentandr. O. Digyn. O. N. Umbelliferae. Biennis. *Usualia sunt:*

SEMINA, subaromatica, oblonga, striata, luteo-viridia, calyce inæquali stylisque reflexis coronata; a seminibus Sii latifolii et angustifolii, uti etiam Cicutæ virosæ, in iisdem locis nascentium, cum quibus interdum permutantur, indicatis notis, et odore peculiari mucido, constanter differentia, rite distinguenda. Semina Sii latifolii sunt incurva, sub-ovata, sulcato-striata; Cicutæ vero subrotunda, sulcata.

Q. Odoris est Ligusticum levisticum et Archangelicam æmulantis; saporis leviter aromatici, penetrantis, aliquantum adstrictorio-acris. Secundum BERTHOLD se-

mina continent: oleum æthereum ex aureo-flavum, inde ab initio mite, tandem urens, dulcescens, semina redolens; oleum pingue, cerinum, resinam, materiam extractivam, gummi et fatuum residuum.

V. Leviter narcotica; diuretica.

U. In febribus intermittentibus (scrupulum cum cortice cinchonæ vel radice gei urbani dando), phthisi pituitosa, scrofulosa, vel dum hæc ex cutaneis eruptionibus retrogradis, ut psora, variolis etc., orta est, addito sulphure sublimato; sic etiam in hæmoptysi et asthmate convulsivo semina profuisse, auctores fide digni docuere. Neque adversus ulcera varii generis pertinacia, scorbutica, scrofulosa (addita infuso seminum aqua calcariæ) illaudata extitere.

D. Seminum scrupulus, cum saccharo lactis, tertia quavis hora datur; pro infuso semuncia cum libra aquæ vel lactis. Nimia dosi narcoseos symptomata excitare dicuntur.

PIMPINELLA ANISUM.

ANISUM VULGARE.

Anuc̄; Γανυτζ.

Planta caule glabro, sesquipedali, foliis radicalibus cordato-subrotundis, lobatis, caulinis pinnato-lobatis, fructibus puberulis, in Hispania, Melita, Ægypto, Syria aliisque regionibus orientalibus spontanea; apud nos culta. Cl. Pentandr. O. Digynia. O. N. Umbelliferae. *Annua. Usualia sunt:*

SEMINA, parvula, subglobosa, striata, fusco-virescentia, pilisque brevissimis obsita. Hispanica, quæ et minora, et duriora, atque gratiora sunt, præferri merentur. Sæpius cum glebulis terreis, colore et figura

iis similibus (quod ope aquæ facile detegitur) commista inveniuntur.

Q. Sapor aromatico-dulcis, grate calefaciens; odor peculiaris, aromaticus. Semina macerata et dein expressa, multum largiuntur olei pinguis, ex viridi flavescens, inodori, quod, dum purum est, pauxillum olei ætherei in se continet. Partes eorum efficaces parum aqua solvuntur, alcohole vero prorsus extrahuntur. Oleum æthereum, quod destillatione obtinetur, temperatura $+ 5^{\circ}$ ad $+ 7^{\circ}$ R. in massam crystallinam coit.

V. Ab oleo æthereo imprimis dependet; leniter nervos stimulans; galactopœa; expectorans; carminativa. Columbæ præsentaneum venenum (Vogel).

U. Semina pulverata in dyspepsia, colica flatulenta, et diarrhœa infantum, torminibus stipata, optimum præstant remedium. Prosunt quoque in adfectionibus organorum respirationis atonicis, catarrho chronico, asthmate et phthisi pituitosa. Adduntur etiam evacuantibus drasticis, ad avertenda eorum incommoda.

D. Semina porriguntur forma pulveris a granis decem ad drachmam; infusum fit e drachmis duabus cum unciis decem aquæ fervidæ. Olei ætherei datur gutta ad sex cum saccharo.

PINUS ABIES.

Сосна еловая; Ель.

Arbor in borealibus Europæ et Asiæ regionibus usque ad 71° lat. boreal. crescens, foliis solitariis tetragonis, subulatis, mucronatis, lævibus, bifariam versis. Cl. Monœcia. O. Monadelphia. O. N. Coniferæ. Usuales sunt:

TURIONES (seu *Cymæ Abietis*), cylindrici, squamis rhomboidalibus, complanatis, margine repandis, crosis.

RESINA ABIEGNA est succus resinusus, vel sponte vel inciso trunco exsudans, tenax, limpidissimus, brevi in lacrymas, supra vulnus fixas, coiens; siccatus colorem aurantiacum vel rubicundum referens; digitis contrectatus mollescens, cæterum fragilis. **PIX ABIEGNA** (vulgo *Pix Burgundica* vel *alba* dicta) est resina abiegna decoctione, leni igne, in aqua rite fusa, et dein per sacculos ex densiori linteo cum expressione colata, ut a sordibus purgetur. Resina abiegna refert quoque colophonium, dum eadem ratione ac terebinthina cocta tractatur (Videsis Pinum Laricem).

Q. Turiones abiegni ejusdem sunt qualitatis ac pini silvestris. Resinæ abiegnæ sapor gratus, amaricans; odor fragrans; carbonibus inspersa odorem reddit ingratum, et flamma flagrat vivida, fuliginosa.

V. Turionum eadem ac turionum pini silvestris. Resinæ abiegnæ: leniter stimulans.

U. Turionum idem ac turionum pini silvestris. Resina abiegna cum sevo fusa, extrinsecus lepræ et ichthyosi cum successu obponitur (CULLEN). Resina et Pix abiegna compositionem unguentorum et emplastrorum subintran; postremis præsertim, ob facultatem adglutinandi, convenit. Pix abiegna in pulmonum affectionibus recte admovetur forma emplastri vel inter humeros, vel pectori.

PINUS LARIX.

LARIX EUROPEA.

Ларцъевая.

Arbor foliis fasciculatis, autumnno deciduis; strobilibus ovatis, squamarum marginibus reflexis, laceris; bracteolis panduriformibus; in montibus vel alpibus Franco-Galliæ, Helvetiæ, Bohemiæ, Hungariæ (Carpathicis),

apud nos vero in montibus Ural, inde a Biela flumine usque in septentrionem, itemque per universam Siberiam oceano tenus, et ad Kamtschatcam usque obvia. Cl. et O. præcedentis. *Usualia sunt:*

TEREBINTHINA LARICINA (*Balsamum pineo-laricinum*), succus resinoso-oleosus, vel sponte e trunco exsudans, vel copiosius ex arbore perterebrata, binos pedes supra terram, per canales ligneos, vulneribus inditos, in suppositos urceos fluens. Spissitudine est syrupi tenacioris, coloris albidus, vel pallide luteus; clarus, pellucidus, male *Terebinthina Veneta*, *Бенеѣианскіѣ Терпнеумунѣ*, dictus, quum Terebinthina, quæ tali sub nomine prostat, nec ex Pistacia Terebintho, apud nos etiam in Tauria meridionali et Caucaso calidiori crescente obtineatur, neque etiam per solos Venetas translata fuerit. Terebinthinam largiuntur quoque: Pinus silvestris, Pinus Picea, et Pistacia Terebinthus, sed e P. Larice deprompta reliquis præstantior habetur. Quisquiliis aliisque heterogeneis inquinata, cribro transmittitur; vetusta vero, nimis spissa, vel avolante plane oleo æthereo, siccescens, improbatur. Dum in connubio cum duplici aquæ quantitate distillationi subicitur, quartam fere ponderis partem olei ætherei largitur, quod OLEUM TEREBINTHINE (*Oleum pineo-laricinum*) audit. Massa post distillationem in retorta remanens est TEREBINTHINA COCTA (*Resina Pini flava*), quæ super ignem fusa, donec aquosæ partes avolarint, in COLOPHONIUM (*Resinam Balsami Pini*) mutatur. E ligno leniter ardente, nec non e radicibus harum Pini specierum, præsertim vero Pini silvestris, destillatione per descensum obtinetur PIX LIQUIDA, *Дѣзгомѣ* (*Oleum Pini empyreumaticum*, oleum pissinum PLINII, vulgo *Oleum picis*). Pix liquida, ad siccitatem evaporata, dat

PICEM SOLIDAM, NAVALEM vel SUTORIAM dictam, *Bapz* (*Resinam Pini empyreumaticam*). Pix liquida continet portionem acidi empyreumatici, unde et in aqua ex parte solubilis est.

Q. Terebinthina laricina odoris est peculiaris, admodum penetrantis, qui, ore inspiratus, elapsis jam 20 minutis in excreto lotio sese exserit; saporis stimulantis, calefacientis, pungentis, amaricantis. Terebinthina admodum inflammabilis est, ardetque flamma alba, fuliginosa. Cum alcohole leviter agitata, prompte solvitur, addita vero aqua, solutio hæc lactis instar albescit, et guttulæ olei ætherei, resina plane expertis, ad superficiem prodeunt. Partes ejus constitutivæ sunt: resina, acidi vegetabilis liberi vestigia, calcaria et potassa, acido vegetabili junctæ, extractum balsamicum, aqua solubile, et insignis olei ætherei quantitas. Oleum Terebinthinæ exhibet liquidum incolor, pond. spec. = 0,891, graveolens, varias substantias resinosas, nec non sulphur solvens.

V. Terebinthinæ stimulans; diuretica; cathartica; anthelminthica; extrinsecus rubefaciens. Olei Terebinthinæ eadem, sed magis penetrans.

U. Terebinthina, organa uropoëtica incitando, in lotii retentione ex atonia laudatur. In mucosis urethræ fluxibus, qui chronico decursu invaluerunt et vesicæ urinariæ catarrho, ubi balsamus copaiserae præsto non erit, ad eam confugiendum; caute tamen semper vis illius tentanda, ne inflammatio organorum adfectorum, remedio majoribus dosibus dato, exoriatur, unaque epididymidem in consensum trahat. Hydropem anasarcam, nec non hydropem ovarii incipientem, hoc remedio curari posse, quidam experti sunt. Friata simul cum disacetate plumbi liquido, linimentum præbet, quod non

medetur quidem aperto carcinomati, sed impedit, quominus ulterius serpat, odoremque tollit cadaverosum (GESNER). Tumoribus frigidis superdata, virtute pollet discutiente. Si eruptio cutanea, balsamo hoc diutius porrecto, forma eczematis adparet, usu ejus superse- dendum est.

Oleum Terebinthinæ cum alcohole mixtum, PERCIVAL aliique cum successu dederunt in ictero a calculis biliariis, in ductibus choledochis spasmō retentis; DURANDE vero, solutionem calculorum biliariorum molliens, connubium e tribus Olei Terebinthinæ et duabus ætheris sulphurici partibus laudat, propinata drachma quovis die, jejuno adhuc stomacho; hancce copulationem STARCK et SOEMMERING probant. BOERHAAVE oleum hocce urolithiasi obponere solitus erat. Dudum commendatum est contra hydropem, quo scopo infricatur, dein vero parvis dosibus intus datur, interdum aloë, quin imo et opio jungitur. In myodyniam rheumaticam, absente febre, præsertim si æger non est excitato nervorum systemate præditus, uti etiam in arthrodyniam, ischiadem, podagram et melænam CHEYNE suadet: Olei Terebinthinæ partem, mellis depurati partes duas, cujus remedii parvum cochlear mane et vesperi porrigitur; inter doses has serum lactis vinosum exhibetur, urgente autem dolore, opium. HOME, THILENIUS, HERZ, efficaciam hujus remedii confirmarunt. CULLEN memorat, oleum hocce, spinæ dorsii ante paroxysmum febris intermittentis infricatum, virtutem febrifugam exeruisse, quæ methodus Ægyptiis crebro in usu fuisse fertur. Præsentanea oleo huic vis est adversus intestinorum vermes, imprimis vero adversus tæniam, quem in finem majori dosi propinatur. FENWICK a semuncia ad uncias duas unica dosi illud exhibitum esse vult.

Si dosis hæc tæniam non reddit extorrem, effectus tamen ejusdem molestos pro certo tollit. Recentissimis temporibus insigni virtute celebratum fuit *Oleum anthelminticum CHABERTI*, cujus formula sequens est: **R:** Olei pyro-animalis depurati partem, Olei Terebinthinæ partes tres; digere per triduum, abstrahe ad do-drantem, et vase bene clauso serva; datur cochleari theano bis terve in die. In peritonitide puerperali epidemica, præeunte BRENNAN, Oleum Terebinthinæ cum successu exhibitum fuisse perhibetur. In disentiendis gangliis, et restaurandis partibus paralyti adfectis, extrinsecus adhibitum, justis de causis pro efficaci habetur incitamento. Partibus gangrænosæ et sphacelosis, prius scarificatis, vel solum per se, vel una cum pulvere carbonum applicatum, plurimum valet; nec minus in carie ossium exfoliationem promovet. Membranarum, nervorum, tendinumque læsionibus, si calefactum admoveatur, dolorem levat, spasmosque illas comitantes tollit.

Colophonium in pulverem tenuatum, stupæ lini inspersum, atque alcohole irroratum, tumoribus albis articulorum superdatur, et simulac siccescit denuo, fascia non soluta, alcohole madefit.

Pix liquida (*Аѳезомъ*), per modum potionis cum aqua, commendatur in tussi chronica, asthmate pituitoso, scorbuto, helminthiasi etc. Extrinsecus ulceribus atonicis, cacoëthibus, putrescentibus convenit, imò non tantum mammarum scirrhos ad carcinomata jam proclives, sed etiam aliarum quoque glandularum tumores, cerato cum pice admoto, institutis una simul balneis tepidis, dissipatos fuisse legimus. Ulcera carcinomatosa unguento picis cerato deligata, fiunt munda, foetor eorum disparet, doloresque mitigantur. Pix liquida cum

sulphure et cera exhibet unguentum scabiei, porriginis scutellatæ aliisque cutaneis vitiis adcommodum.

D. Terebinthina datur dosi granorum quinque ad decem, ut ægrotus spatio nycthemeri scrupulum usque ad drachmam consumat; porrigitur forma emulsionis aut pilularum. Oleum Terebinthinæ datur scopo diuretico: a guttis decem ad drachmam; scopo stimulante: a drachma ad duas; scopo anthelminthico: a semuncia, quin imo ad uncias duas pro dosi a nobis multoties fuit porrectum, melli, mucilagineis et aromaticis nuptum. Ad corrigendum ingratum ejusdem saporem **COPÉLAND** suadet, ut tantillum tincturæ capsici a., vel olei ejuslibet aromatici, addatur.

PINUS SILVESTRIS.

Сосна обыкновенная.

In **Rossia** ubique frequens, excepta arctica plaga et maximo angulo **Siberiæ borealis**, in sodalio pini abietis plerumque crescens, proceritate ramorumque densitate venerabilis. Foliis geminis, acerosis, solitariis glabris. Cl. et O. præcedentis. *Usualia sunt:*

TURIONES (*Turiones Pini Silvestris; Сосновые шишки*) male strobili vel coni dicti, ovato-conici, subgemini, basi rotundati. **TEREBINTHINA COMMUNIS** (*Balsamum Pini Silvestris*). Largitur præterea et reliquas substantias, quæ e cæteris Pini speciebus obtinentur (**V. Pinum Laricem**). Interdum, loco Turionum Pini Silvestris, vel Abietis propagines foliosæ, vel ejusdem turiones, obveniunt; loco autem terebinthinæ Pini Silvestris illa, quæ e Pino picea elicitur et *Terebinthina Argentoratensis* dicitur, colore intensiore et amaritudine distinguenda.

Q. Turionum resinosa; sapor balsamicus; odor fragrans. Balsamum ejus cum balsamo laricino ferme convenit.

V. Turionum stimulans; diuretica; diaphoretica; antiscorbutica.

U. Decoctum Turionum Pini in scorbuto, cutisque foeditatibus utile est, vasa etenim intestinorum capillaria irritando, in cutem simul et urinam agit. **FAKE** ex iis, citra humuli lupuli additionem, cerevisiam paravit, velificantibus per æquora Oceani adversus scorbutum commendandam. Laudantur Turiones in psora (**VOGEL**); ab aliis autem in arthrodynia et myodynina rheumatica (**WALDSCHMIDT, BAGLIVI**). Terebinthina Pini silvestris, prout est impura, non convenit usui interno: extrinsecus vero adhibetur per modum unguenti ad pus movendum, vel idem sub atonico statu corrigendum.

PIPER CUBEBA. L.

PIPER CAUDATUM.

Пеперъ Кубеба.

Frutex Javæ, Malabariæ, insularum Philippinarum, Mauritiæ, Bataviæ, regni Nepaul et Guineæ indigenus. **Cl. Diandr. O. Trigyn. O. N. Piperaceæ. Urticeæ. Usuales sunt:**

BACCÆ (Cubebæ), recentes fuscæ, siccatæ vero griseæ, pedunculo longo, tenui instructæ, nucleum habentes rotundum, glabrum, solidum, extrinsecus ex rubro-bruneum, intus albidum. Baccæ ponderosæ, minus rugosæ, aromaticæ, præferendæ sunt minoribus, nucleum aridum includentibus. Non raro adulterantur pipere nigro, baccis myrthi pimentæ et rhamni cathartici. Si in pulverem pro usu medico redigantur, in lagenis

probe obturatis conservandæ sunt, ne oleum æthereum avolet, et virtus earum deperdatur.

Q. Nucleus sapore distinguitur aromatico, amaricante, acri, pungente, sensum frigoris in ore, ad instar menthæ piperitæ, relinquente. Partes constitutivæ secundum MOHNHEIM sunt: Cubebinum (resina peculiaris ex flavo virescens, in alcohole, æthere, oleo amygdalarum et acido acetico solubilis); resina ceræ similis; oleum æthereum virescens; cera mollis et salia quædam.

V. Stimulans; carminativa; diuretica; secretionem membranarum mucosarum minuens; leniter purgans.

U. Jam dudum Cubebæ a Medicis Orientalibus, Indis Arabisque, in blennorrhœa usurpatæ fuerunt, quarum usus in Europa nostro tandem seculo inclaruit. Primitus atonico blennorrhœæ stadio opponebantur; haud diu abhinc vero STEVENS aliique, omni periodo eas adcommotas esse, permultis probarunt experimentis. Conveniunt omnino subinflammatorio statui, minime tamen suaderemus, ut mox apparente blennorrhœa virulenta, tumore membri virilis, stranguria et orchitide stipata, remedium hoc exhibeatur; præstabit adminicula antiphlogistica initio morbi opponere, et debellata jam prima inflammationis vehementia, Cubebas in usum vocare. Memorantur etiam casus leucorrhœæ, in quibus remedium hoc optatum fructum præstitit. Infusum earundem commendatum fuit in leucorrhœa, forma injectionis. Non est silentio prætereundum, pristinis temporibus Cubebas nonnisi in dyspepsia, præcipue ubi vertigo ei associata erat, et in hystericis adfectionibus fuisse usitatas.

D. Cubebæ exhibentur pulveratæ a scrupulo ad drachmam, quin imo ad drachmas duas pro dosi, bis

aut ter in die, cum aqua vel syrupo. Tinctura (ex unciis duabus Cubebarum contusarum et libra spiritus vini rectificati parata) datur dosi drachmæ unius, ter in singulos dies cum aqua.

PIPER LONGUM.

Перецъ длинный, Индйскій.

Planta frutescens, sarmentosa, fol. cordatis, petiolatis, sessilibusque; in Amboyna, Java, Malabaria, Bengaliam, aliisque Indiæ Orientalis regionibus gignitur. Cl. Diandr. O. Trigyn. O. N. Piperaceæ. Urticeæ. Perennis. *Usuales sunt:*

FRUCTUS, seu spicæ cum baccis immaturis siccatæ, oblongæ, cylindræ, amenta representantes. Situ communiter debilitantur, et tum usui medico ineptæ sunt.

Q. Acris; aromatica; in principio resinoso, excitante, residens.

V. Incitans; stomachica; excalefaciens; pituitam salivamque movens.

U. Indiæ incolis, præcipue Gangaridibus, non modo ad instar condimenti ciborum usu venit, sed etiam in colica flatulenta, et id genus aliis incommodis, adhibetur. Adjicitur quoque ab iisdem unguentis, paralyti superandæ opportunis. Virens fructus aceto congruisque conditus, ferenda eorum acceptiora reddit. A nostratibus quibusdam podagræ retrogradæ paralytique obponitur; extrinsecus vero relaxationi uvulæ admodum est; sinapismis etiam quandoque, intendendæ eorum vis ergo, additur.

D. Ferraro in pulvere ab octo ad decem grana propinatur.

PIPER NIGRUM.

Перецъ черный зернистый.

Frutex scandens, in Indiis Orientalibus spontaneus, in Sumatra, Malacca, Borneo, nec non in Americæ australis insula Cayenne, et provincia Gallorum Guiana, copiose cultus. Cl. Diandr. O. Trigyn. O. N. Piperaceæ. Urticææ. Perennis. *Usuales sunt:*

FRUCTUS (seu baccæ), qui *Piperis nigri* nomine veniunt (*Перецъ зерный*), immaturi extrinsecus rugosi, nigrescentes, intus albidi; qui vero penitus maturerunt, et maceratione externo tegmine privati, *Piper album* constituunt.

Q. Odoris est peculiaris, aliquantulum aromatici; saporis acerrimi, masticatione os et fauces ustionis sensu afficientis. Dotes aquæ partim concedit, omnes vero ætheri et alcoholi. ÆRSTEDT primus in baccis *Piperis nigri* substantiam observavit, quam alcalinam esse arbitrabatur, eique *Piperini* nomen indidit; quæ tamen, serius a PELLETIER indagata, nullas alcaloidis proprietates exseruit, sed resinam peculiarem obtulit. MELI sequentem methodum *Piperini* obtinendi proponit: digere libram baccarum *Piperis nigri* cum triginta unciis alcoholis purissimi leni calore, quem ad ebullitionem sensim adauge; liquidum refrigeratum caute effunde, et residuo novam alcoholis quantitatem superfunde; denuo digere et tincturas tali ratione obtentas commisce; his jam affunde aquæ destillatæ viginti uncias et acidi hydrochlorici sesunciam, ut exoriatur præcipitatum, filtratione separandum; crystalli filtro adherentes *Piperinum* purum sistunt, quod repetita solutione in alcohole depuratur. Secundum PELLETIER partes constitutivæ baccarum *Piperis nigri* sunt: *Piperinum*, oleum coneretum (intense acre), oleum volatile,

materies tineta gummosa, extractivum, acidum malicum, acidum tartaricum, amyllum, salia quædam, bassorinum et fibra lignea.

V. Stimulans; carminativa; stomachica; extrinsecus irritans.

U. In languore ventriculi, ex colluvie pituitosa, et alvo consueto modo adstricta, non spernendum remedium. Alii ob æstum, quem ventriculo imprimit, usum ejus restringendum esse existimant. Laudatur etiam in podagra, quæ sine febris pravæ digestionis supervenit. A ruricolis contra febres intermittentes adhibetur. Masticando prodest in glossoplegia; sic etiam cataplasmatibus sinapis, intendendæ efficacis causa, additur haud inepte. Condimentum ciborum usitatissimum. Meminisse heic juvat, Piper nigrum misturam pastæ ingredi (vulgo *Ward's past*), in hæmorrhoidibus mucosis in Anglia celebris, quæ componitur e Piperis nigri et inulæ helenii, utriusque libra, seminum fœniculi sesquilibra, ac tandem mellis et sacchari, utriusque libra; simul in mortario tritis. Pastæ hujus rotula, nucem moschatam æquans, ter de die sumitur. Itali, Franco-Galli et Germani piperinum in febribus intermittentibus commendant.

D. Pulveris Piperis nigri grana quindecim (imo ad scrupulos duos) deglutiri possunt mane ac vesperi. Piperini exhibentur grana duo pro dosi, sæpius spatium nychthemeri.

POLYGALA AMARA.

Истождъ горькій; Многомлежникъ.

Planta flor. cristatis, racemosis, caul. erectiusculis, in locis montosis, nemorosis, crescens. Cl. Diadelph. O. Octandr. O. N. Polygalaceæ. Perennis. *Usualia sunt:*

RADIX fibrosa, fibrillis tenuibus, subluteis, incunte vere cum foliis colligenda. **FOLIA**, obtusa radicalia, obovata majora. Permutatur cum *Polygala vulgari*, caulibus procumbentibus, foliis lineari-lanceolatis acutiusculis, tum et sapore non amaro distinguibili. Adulteratur etiam *Polygono aviculari*, primo intuitu jam diverso.

Q. Radix subdulcis, subamara. Folia saporis amarulentis. Partes constitutivæ præcipuæ sunt: extractivum et acidum peculiare.

V. Leniter stimulans; expectorans; in fibram muscularem imprimis agens. Mitius excitat et magis roborat quam *P. Senega*.

U. In morbis pulmonum asthenicis, tussi pituitosa, asthmate, catarrho chronico, ultima periodo pneumonitidis typhodis, in connubio cetrariæ Islandicæ invaluit. Decoctum paratur ex radicis uncia et sesquilibra aquæ, ter quaterve in die unciatim sumendum. Doses justo majores facile febriculam excitant.

POLYGALA SENEGA. LIN.

Ceneza.

Planta in Virginia, Pennsylvania, Ohio, Marilandia, Kentucky et Tennessee, provinciis Statuum Americæ septentrionalis fœderatorum, copiose crescens. **Cl.** *Diadelph.* **O.** *Octandr.* **O. N.** *Polygalaceæ.* Perennis. *Usualis est:*

RADIX pennam anserinam crassa, superiore extremitate nodosa, in ramos divaricata, in fibras tenues abituros. E duabus quasi substantiis composita esse videtur, exteriori corticali, flaviusecula, et interiore fibroso-lignosa, pallida.

Q. Exterior radicis pars, cui tota plantæ efficacia inhæret, saporis est aliquantulum dulcis, aciduli, tan-

dem valde ingrati, aeris, quasi radentis; interioris vero sapor illum radicis liquiritiæ æmulatur. Odor totius radicis, sub contusione et coctione ingratus est, oleo olivarum rancido similis. Partes constitutivæ secundum QUEVENUE sunt: acidum polygalicum (principium radens, cui præcipua plantæ virtus inest), principium tingens fusco-flavum, oleum pingue (odoris aromatici, ingrati), acidum pecticum, tanninum, cerinum, albumen, gummi, varia salia alcalina et ferrum.

V. Excitans; minori dosi resolvens, expectorans, sudorifica; largiori menagoga, subinde diuretica; magna dosi emetica, cathartica, haud raro sialogoga. Pulvis radicis sternutamenta excitat.

U. In morbis organorum pectoris efficacia illius præ cæteris eminet, scilicet in asthmate humido et spasmodico, in catarrho chronico, nec non in ultima pneumoniæ periodo, præmissis evacuantibus et sanguinis detractione. In angina membranacea (croup) a Medicis transatlanticis (BARTON, CHAPMANN, BIGELOW, ARCHER) laudibus extollitur medicamen hoc; num autem revera malo huic utile sit, dubito. Hydropi atonico jure obponitur, præsertim cum aromaticis, seilla, camphora, ammoniaco, aliisque. Inter emmenagoga non ultimum sibi vindicat locum. Lethargo opitulari fertur (BRANDREATH), quem otiosi homines, lautam agentes vitam, morbis chronicis, venere ac ætate exhausti, haud raro patiuntur. Ultimo ophthalmiæ rheumaticæ et scrofulosæ stadio adcommoda esse censetur Polygala Senega. Usui illius obstant: plethora, diathesis inflammatoria et hæmoptysis.

D. Raro forma pulveris a granis quinque ad decem et amplius, cum saccharo vel gummi acaciarum. Decocti forma aptior, quod paratur ex uncia radicis

et duabus aquæ libris, ut exinde colatura libræ prodeat, unciatim ter quaterve in die sumenda.

PRUNUS DOMESTICA.

Слива обыкновенная.

Arbor in hortis culta; præstantior in australibus Rutheniæ Europææ et Asiaticæ regionibus. Cl. Icosandr. O. Monogyn. O. N. Rosaceæ. *Usualis est:*

FRUCTUS (*Чернослицъ*), seu drupa oblonga, carnosa, rugosa; ejusque pulpa. Fructus immaturi, vel vermicibus repleti, uti inepti, rejiciendi; haud secus ac pulpa cupro infecta, quod ferro polito detegitur.

Q. A principiis mucilaginoso et saccharino, præprimis vero ab acido malico, derivanda; sapor dulcacidulus. Fructus siccati Burdigalenses eminent dulcedine cum grato acore juncta.

V. Nutriens; refrigerans; alvum subducens.

U. Decoctum e fructibus siccatis paratum, febribus, alvo adstricta, idoneum; non raro illi infusum sennæ admiscetur. Addito pulpæ acido tartarico, obtinetur massa pulpæ fructus amlicæ Indicæ (tamarindorum) analoga, quæ, utpote commode et ubique parabilis, merito præfertur illi, parcimoniam gratia, præsertim ubi præscribi eandem oportuerit militaribus præfectis. Pro succedanea quoque pulpæ fructuum cassiæ fistulæ habetur, ut proinde unius indigeni remedii usu, dispendium duorum exoticorum, tuto vitari queat.

D. Pro decocto unciæ tres, ad selibram, fructuum, cum foliis sennæ, bitartrate potassæ vel radice rhei, addito quolibet aromate. Pulpa a duabus unciis ad tres commode præscribitur in electuariis, additis præsertim aliis, si vires remedii intendere placet.

PRUNUS LAURO-CERASUS.

Лавровишневое дерево.

Frutex semper virens, in Europa australi, præsertim ad littora maris Nigri in regione Trapesuntis, sponte crescens, et exinde ad omnes fere Europæ regiones transplantatus. Cl. Icosandr. O. Monogyn. O. N. Rosaceæ. *Usualia sunt:*

FOLIA recentia, coriacea, ovato-lanceolata, remote serrata, obscure viridia, subtus glandulis duabus instructa.

Q. Vix ullum spargunt odorem, concisa vero, vel digitis nonnihil tractata, graviter olent amygdalas amaras contusas; saporem habent amarum, subadstringentem. Siccatione utraque proprietate spoliantur, quo etiam efficacia eorum prorsus hebetatur. Continent acidum hydrocyanicum, quod **SCHRADER** Berolinensis detexit. Oleum insuper æthereum densum foliis inest, aqua ponderosius, amygdalas amaras redolens.

V. Foliorum recentium narcotica.

U. Folia recentia contusa, et cum mica panis in cataplasmatibus formam redacta, ulceribus cancerosis superdantur, et vi qua pollent sedante, utilia sunt. Alii præferunt infusum, ex quatuor unciis foliorum et duabus aquæ fervidæ libris paratum, cui quatuor mellis despumati unciae adduntur; lintea tali infuso madida ulceribus ejusdem indolis applicata prosunt. In usum internum nonnisi Aqua Lauro-Cerasi adhibetur.

PRUNUS PADUS.

Черемуха.

Arbor Europæ, per Rutheniam septentrionalem vulgarissima, in collibus et ad sepes crescens; foliis de-

ciduis, ovato-lanceolatis, tenuibus, basi subtus biglandulosis; floribus racemosis, racemis elongatis; fructibus rotundis, amaris. Cl. Icosandr. O. Monogyn. O. N. Rosaceæ. *Usualis est:*

CORTEX RECENS. Stratum ejus externum præfertur interno; minus enim lignosum est.

Q. Saporis aromatici, amari, nucleos amygdali amaræ æmulantis, similisque odoris. Secundum **JOHN** partes constitutivæ sunt: acidum hydrocyanicum, oleum æthereum ponderosum, substantia volatilis, resina, principium extractivum et scytodepsicum.

V. Narcotica; tonica; adstringens; diaphoretica et diuretica.

U. Febribus intermittibus subigendis parem esse, quidam affirmant. Fenni decocto ejus saturatissimo curationem syphilidis quondam moliebantur. In adfectionibus syphilidis lenioribus, decoctum videtur sanationem absolvisse; graviores vero mitigasse; subjuncto autem hydrargyro curationis tempus abbreviatum fuisse. Balneis etiam e decocto Pruni Padi institutis contigit, ut syphilidis symptomata mitiora fierent, donec subsequa præparatorum hydrargyri administratione, ægri perfecte convalescerent (**LUNDMARCK**). **BREHMERUS** aliique asserunt, cum fructu exhiberi hoc remedium posse adversus arthrodyniam et myodyniam rheumaticam. Aqua e cortice destillata, nucleorum amygdali amarorum odore saporeque pollens, agit eadem ratione ac aqua laurocerasi; **BREHMERUS** illam in cardialgia utilissimam invenit; **SPRENGELIUS** autem suadet eandem ad sistendos spasmos doloresque. Larga dosi cephalalgiam, animi deliquia, vomitum et diarrhœam, imo ex auctiori, apoplexiam et subitam mortem fuisse ortam, meminisse juvat.

D. Decoctum paratur ex unciis duabus corticis et aquæ quatuor libris, ut colatura librarum duarum prodeat, quæ unciatim sæpius in die propinatur.

PUNICA GRANATUM.

Гранатникъ.

Arbuseula, primitus ex Mauritania oriunda, nunc vero in multis Europæ australioris regionibus, nec non apud nos in Chersoneso Taurica aliisque in locis copiose crescens. Trunco nodoso, aliquando 20 pedum altitudinem æquans; foliis lanceolatis; floribus polypetalis, rosaceis, coloris sub evolutione plena phœnicei, quibus succedit fructus globosus (Malum Punicum CELS.), magnitudine pomi aurantii, calyce coronatus, pulpam continens rubram succo scatentem, novem loculis instructus, semina plurima subrotunda, succulenta, continentibus, receptaculo membranaceo singulum loculamentum pericarpium bifariam dividente. Cl. Icosandr. O. Monogyn. O. N. Granateæ DE CAND. *Usualis est:*

CORTEX RADICIS GRANATI, in frustulis parvis, extrinsecus griseo-flavescentibus, intus flavidis. Olim usitati etiam erant: *Cortex fructus G.* (Malicorium PLIN.), fragmenta sistens sicca, dura, coriacea, extrinsecus rubicunda, intus lutea, et *Flores non evoluti* (Balauſtia PLIN.), siccati coloris rubri.

Q. Omnes hujus fruticis partes, odore privatæ, saporis sunt adstringentis absque amaritie. Secundum WACKENRODER cortex radiceis siccatus continet: principium tanninum flavum, materiam adiposam cum paucis oleo rancido, amyllum cum mucilagine et calcaria, nec non partes ligneas cum tantillo albuminis.

V. Omnium Granati partium tonica, adstringens; corticis radicis insuper eximia anthelminthica.

U. Remedium antiquitus notum, dein per diuturnum temporis spatium despiciatui habitum, nostro tandem ævo a BUCHANAN et FLEMMING oblivioni ereptum est. Cortex radicis a plurimis (BURT, BRETON, GOMEZ, MERAT) scopo anthelminthico adhibitus, eximias sibi vindicavit laudes, et præprimis in tænia necanda et expellenda reliquis ejusdem indolis remediis, vix non omnibus, præstare dicitur, ea duntaxat conditione, si quædam vermis fragmenta jam apparuerint. Aliis quoque entozois, uti strongylo et ascaridibus certissime officere, MERAT asserit; idem remedio virtutem diureticam impertit, quam ipsemet expertus est.

D. Scopo anthelminthico recens tantummodo radicis cortex idoneus existimatur, siccatus vero minus fausto adhibitus fuit successu. Decoctum paratur ex duabus unciis cum aquæ sesquilibra, ad colaturam libræ, quod tribus dosibus, trium horarum spatio, sumitur. Forma pilularum vel boli exhibentur grana duodecim, ad scrupulum, sic, ut spatio sesquihoræ drachma, vel ad summum sesquidrachma consumetur. Extractum ejusdem spirituosum minori dosi adhibetur. Non absque cautione tamen remedium administrandum: dosi enim nimia vomitum excitavit, ventriculi et intestinorum dolores, quin imo vertigini, temulentia, ipsique sopori ansam dedit.

PYRUS MALUS.

Яблонь.

In Rossia præsertim meridionali frequentissima arbor, in silvis et dumetis spontanea. Cl. Icosandr. O. Pentagyn. O. N. Rosacæ. *Usualis est:*

FRUCTUS, seu POMUM.

Q. Saporis aciduli. Pro varietate specierum varians.

V. Eccoprotica; refrigerans.

U. Forma cataplasmaticis adhibetur in ophthalmiis et ulceribus putridis. Succus e pomis communibus immaturis, Britannis Crabs dictis, expressus, in Anglia sub nomine Verjus venundatur. E succo paratur fermentatione vinum pomaceum, Cider dictum.

QUASSIA EXCELSA.

SIMARUBA EXCELSA.

Квассия высокая; — горькая.

Arbor procera Indiae Orientalis, Surinami et Americae australis, praesertim Jamaicae ac insularum Caribbeanarum, externa facie ad fraxinum excelsiorem accedens. Cl. Decandr. O. Monogyn. O. N. Simarubae. Perennis. *Usuale est:*

LIGNUM, durum, leve, ex albo flavescens, interne striis tenuibus notatum, cortice ex albo cinereo, fragili, tectum; summe amarum. Frustula crassiora cortice tecta tenuioribus sunt praeferenda. Lignum Rhois Metopii distinguendum cortice glabro, hinc inde maculis nigris obsesso, ejus infusum a solutione sulphatis ferri nigrescit.

Q. Lignum fere inodorum est; saporis pure amari, in cortice intensioris. Analysis a THOMSON et BRACONNOT instituta, ligno Quassiae inesse docuit principium amarum, gummi, oxalatem, tartratem, et sulphatem calcariae, nec non chloridum calcii. SEVERI olei aetherei vestigia ibidem observavit; WITTING et BORCHARD praeterea ammoniam et phosphatem sodae in ligno Quassiae contineri asseverant. Principium peculia-